

Plāns sekmīgām angļu valodas apguvēju mācībām

ŠTATA IZGLĪTĪBAS DEPARTAMENTS / ŅUJORKAS ŠTATA UNIVERSITĀTE
Divvalodu izglītības un pasaules valodu birojs

PLĀNS SEKMĪGĀM ANĢĻU VALODAS APGUVĒJU (ELL) MĀCĪBĀM

Ņujorkas štata Izglītības departamenta (NYSED) Divvalodu izglītības un pasaules valodu biroja (OBEWL) misija ir nodrošināt, ka visi audzēkņi Ņujorkas štatā (NYS), tostarp anġļu valodas apguvĕji (ELL), sasniedz augstāko akadēmisko sasniegumu un valodas prasmju lĕmeni. Mūsu mĕrķis ir nodrošināt, ka visu audzēkņu individuālie izglĕtĕības plāni un sociāli emocionālās vajadzĕības tiek apmierinātas daudzās valodās, tādĕjādi sagatavojot studentus mācĕbām koledža un karjeras veidošanai. NYSED uzskata, ka visi skolotāji ir ELL skolotāji.

Reaġĕjot uz izmaiņām pasaules ekonomikā, NYSED ir ieviesis Kopĕigos mācĕbu pamatstandartus (CCLS), lai sniegtu visiem audzēkņiem, mācĕbspĕkiem un vecākiem skaidru priekšstatu par to, kas sagaidāms ceļā uz koledžu un karjeras veidošanu. Aizvadĕtajā desmitgadĕ ir pieaudzis NYS publiskās skolas apmeklĕjošo ELL skaits, patlaban 213 178 audzēkņi, kuri pārstāv vairāk nekā 200 valodu. Lai šie audzēkņi varĕtu sekmĕgi mācĕties, NYSED pienākums ir sniegt skolām pienācĕigus darbĕības principus, audzēkņu mājasvalodas novĕrtĕjuma sistĕmu un materiālus, lai skolotāji varĕtu organizĕt mācĕbu darbu tā, ka audzēkņu sekmes atbilst stingru standartu prasĕbām. Atbilstoši Izglĕtĕības pilnvarotā noteikumumu 154. daļai OBEWL apstiprina, ka nav pieļaujams uzskatĕt, ka ELL ieplūšana anġliski runājošo vidĕ bez atbalsta veicinās viņu akadēmiskās sekmes.

NYSED P-12 CCLS nosaka, ka ikvienam skolotājam jāspĕj mācĕt akadēmisko valodu un sareġģĕtu saturu visiem audzēkņiem, tostarp ELL. Visiem skolotājiem jāapgūst prasmes par to, kā atbalstĕt ELL, mācot ELL zināšanu saturu un vienlaikus attĕstot viņu anġļu valodas prasmes. Visiem mācĕbspĕkiem obligāti jāsadarbojas visu mācĕbu priekšmetu mācĕšanā, lai nodrošinātu, ka visu audzēkņu sekmes atbilst augstajām CCLS prasĕbām.

Turpmāk uzskaitĕtos principus rūpĕgi izstrādāja kā visā štatā piemĕrojamu sistĕmu nolūkā publiskās pārvaldes pārstāvjiem, politikas veidotājiem un praktiķiem sniegt skaidru priekšstatu par iespĕjām sagatavot ELL veiksmĕgai attĕstĕbai, sākot ar pirmsskolas izglĕtĕību, liekot pamatus sekmĕm augstskolā un darba dzĕvē. Šo principu mĕrķis ir sniegt vadlĕnijas, resursus un atbalstu apgalabu pašpārvaldĕm, skolām un skolotājiem, kā arī veicināt labāku divvalodu izglĕtĕības, programmas „Anġļu valoda kā jauna valoda” (ENL) un „Pasaules valodu studijas” sapratni un novĕrtĕjumu.

PLĀNS SEKMĪGĀM ANĢĻU VALODAS APĢUVĒJU (ELL) MĀCĪBĀM

Galvenie ELL plāna principi ir šādi.

1. Visi skolotāji ir angļu valodas apguvēju skolotāji, un tādēļ viņiem nepieciešams plāns, kā:

- plānot un īstenot mācību darbu, kas kulturāli un lingvistiski atbilst visiem audzēkņiem neatkarīgi no izcelsmes, ieskaitot audzēkņus ar individualizētu mācību programmu (IEP);
- integrētā veidā mācīt valodu un attiecīgo mācību priekšmetu, lai veicinātu valodas prasmju attīstību, izmantojot valodai veltītu darbības principu sistēmu; divvalodu apmācības, ENL un citu mācību priekšmetu skolotājiem savā starpā mērķtiecīgi un konsekventi jāsadarbojas, lai veicinātu akadēmiskos sasniegumus visās jomās;
- izmantot materiālus un mācību resursus, kas atbilst attiecīgajam vecuma/klases lingvistisko prasmju līmenim un ir saskaņoti ar Kopīgajiem mācību pamatstandartiem (CCLS);
- sadarboties ar skolas atbalsta personālu un nevalstiskā sektora cilvēkresursiem, lai apmierinātu ELL daudzveidīgās vajadzības.

2. Visas skolu valdes un visi apgabalu/skolu vadītāji atbild par to, lai tiktu nodrošinātas ELL akadēmiskās, lingvistiskās, sociālās un emocionālās vajadzības:

- sniedzot skaidru audzēkņa sekmīgas attīstības vīziju, kas ietver augstus ELL sasniegumu un sociāli emocionālās attīstības standartus un ko papildina mērķtiecīgs darbības plāns, kurā paredzētas vairākās iespējas sagatavoties koledžai un karjerai, izmantojot ELL vajadzībām atbilstošas augstas kvalitātes programmas;
- nodrošinot ELL augstas kvalitātes apmācības;
- plānojot un koordinējot finanšu un cilvēku resursus, lai nodrošinātu mācību plānu efektīvu īstenošanu;
- nodrošinot augstas kvalitātes atbalstu, atgriezenisko saiti un vadlīnijas mācībspēkiem, lai uzlaboti viņu izglītošanas darba prasmes;
- nodrošinot drošu un iekļaujošu mācību vidi, kurā vienlīdz tiek atzīta un cienīta ikviena audzēkņa valoda un kultūra;
- nodrošinot, ka apgabalu un skolu vadītāji ir apmācīti apmierināt ELL vajadzības, lai veidotu uz augstiem sasniegumiem orientētu skolu kultūru;
- sniedzot augstas kvalitātes vadlīniju un atbalsta pakalpojumus ELL ar attīstības traucējumiem saskaņā ar viņu IEP un pašreizējām rīcībpolitikām.

3. Apgabali un skolas iesaista visus angļu valodas apguvējus apmācībā, kas atbilst attiecīgās klases programmai, ir akadēmiski precīza un pieskaņota Ņujorkas štata Kopīgo mācību un P-12 kopīgo mācību pamatstandartu Pirmsskolas izglītības pamatdokumentam:

- skaidri nosakot konkrētus satura un valodas apguves mērķus;
- integrējot precīzi formulētu un netiešu izpētē balstītu vārdu krājuma apguvi;
- dodot audzēkņiem iespējas diskutēt par saturu un nonākt pie secinājumiem sadarbībā ar vienaudžiem;
- nostiprinot mācību rezultātus ar stratēģiski izmantotiem izpētē balstītām nodarbēm (piem., multimediji, vizuāli uzskates līdzekļi, ; grafikām u.c.);
- nodrošinot īpašu izglītības palīdzību, pakalpojumus, pielāgojumus un īpaši veidotu apmācību, lai apmierinātu īpašās mācību vajadzības, kādas varētu būt ELL ar attīstības traucējumiem;
- izstrādājot *Ņujorkas štata Kopīgo mācību pamatstandartu Pirmsskolas izglītības pamatdokumentā noteikto*, http://www.p12.nysed.gov/ciai/common_core_standards/pdfdocs/nyslsprek.pdf.
- izmantojot *Ņujorkas štata Divvalodu izglītības kopīgo mācību pamatstandartu sasniegumu dokumentu*, <http://www.engageny.org/resource/new-york-state-bilingual-common-core-initiative>.

4. Apgabali un skolas atzīst, ka divvalodība un divvalodu rakstpratība ir nozīmīgs resurss un sniedz visiem audzēkņiem iespējas līdz ar vidusskolas diplomu iegūt divvalodu rakstpratības sertifikātu, nodrošinot visus studentus ar:

- iespējām piedalīties valodu mācībās vai valodas atbalsta programmās, kas veicina angļu valodas un citu valodu prasmes;
- iespējām lietot un attīstīt akadēmiskās valodas prasmes un mācību satura zināšanas gan angļu valodā, gan kādā citā valodā, ieskaitot audzēkņa mājasvalodu;
- skaidri izstrādātām ELL domātām divvalodu mācību programmām nolūkā saglabāt un attīstīt mājasvalodu un apgūt labas angļu valodas prasmes, kā arī divvalodu rakstpratību;
- alternatīvām iespējām tiem, kuru mājasvaloda ir reti sastopama, tādēļ apgabalam nav gana daudz šajā valodā runājošu audzēkņu, lai veidotu divvalodu izglītības programmu.

5. Apgabali un skolas uzskata ELL vecākus un ģimenes par partneriem mācību procesā un efektīvi iesaista tos viņu bērnu mācībās:

- nodrošinot vecākus ar resursiem, kas viņiem ļauj pieņemt informētus lēmumus par savu bērnu izglītību;
- nodrošinot vecākus ar visu nepieciešamu informāciju par viņu tiesībām un programmu izvēli tādā valodā un formātā, kas vecākiem ir viegli saprotama un pieklūstama;
- nodrošinot vecākiem mācības angļu valodā un viņu mājasvalodā par efektīvām stratēģijām, lai sniegtu atbalstu viņu bērniem mācībām skolā un ārpus tās;
- iesaistot skolas darbā vecākus kā aktīvus dalībniekus, līdzstrādniekus un kultūras partnerus;
- informējot vecākus un ģimenes locekļus par augstajiem standartiem, ko skolas izvirzījušas visu ELL izglītībai, un iesaistot viņus šo standartu uzturēšanā un īstenošanā;
- sadarbojoties ar skolas atbalsta personālu un imigrantu kopienas organizācijām, lai risinātu ELL ģimeņu daudzveidīgās vajadzības.

6. Apgabalu un skolu kolektīvi izmanto divvalodu, ESOL un valodu, kas nav angļu, (LOTE) skolotāju un atbalsta personāla zināšanas un prasmes un palielina savas profesionālās spējas:

- veidojot mērķtiecīgas mācību iespējas visiem skolotājiem, lai kopīgi veidotu mācību programmas, analizētu audzēkņu darbu un attīstītu skaidri formulētu mācību saturu;
- nodrošinot būtiskas un pastāvīgas iespējas visiem skolotājiem piedalīties jēgpilnā profesionālā attīstībā, kas atbilst ELL vajadzībām, ieskaitot mājasvalodas un jaunas valodas prasmju attīstību.

7. Apgabali un skolu kolektīvi izmanto ELL mājasvalodas, kultūras resursus un iepriekšējās zināšanas:

- uztverot mājasvalodas kā mācību līdzekļus un lietojot tās, sasaistot iepriekšējās zināšanas ar jaunām zināšanām, vienlaikus nodrošinot, ka saturs ir jēgpilns un saprotams;
- izmantojot ELL mājasvalodu un kultūru, lai veicinātu daudzveidību atbilstoši Likumam par visu audzēkņu cienīšanu (NYS iniciatīva, spēkā no 2013. gada jūlija)
<http://www.p12.nysed.gov/dignityact/>.

8. Apgabali un skolas izmanto diagnostikas līdzekļus un veidojošā novērtējuma metodes, lai novērtētu ELL mācību priekšmetu zināšanas, kā arī jaunās un mājasvalodas prasmju attīstību, lai veidotu apmācību:

- izmantojot NYS novērtēšanas principus savienojumā ar veidojošā novērtējuma principiem;
- Izmantojot valodas prasmju datus (no Ņujorkas štatā īstenotā angļu valodas kā otrās valodas sasniegumu testa [NYSESLAT] un Ņujorkas štatā īstenotā identifikācijas testa angļu valodas apguvējiem [NYSITELL]), lai saprastu ELL pozīcijas valodas prasmju apguves kopainā un kā sniegt tiem nepieciešamo palīdzību atbilstoši viņu prasmju līmenim;
- izmantojot atbilstošus novērtēšanas veidus, kas prasa pārdomātu valodas lietojumu autentiskā un daudzveidīgā kontekstā;
- izmantojot pienācīgus instrumentus, lai novērtētu ELL ar attīstības traucējumiem vajadzības un zināšanu progresu;
- izmantojot analītiskus testus, kas ļauj demonstrēt zināšanas par mācību saturu un valodas prasmju attīstību;
- izmantojot mājasvalodas prasmju novērtēšanas metodes, lai pielāgotu apmācību un vecinātu tādu dīvalodu izglītības programmu attīstību, kur tiek izmantota mājasvaloda.

